

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος ΙΣΤ'

Συνδρομή ετήσια: 'Εν Ἑλλάδι φρ. 12, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20 - Αἱ συνδρομαὶ ἄρονται ἀπὸ
Γραμματικῆς ἐπιστ. ἵτους καὶ εἰνὶ ἐτήσια - Γραφεῖον Διευθ.: 'Ἐπι τῆς Λεωφ. Πανεπιστημίου 39.

20 Νοεμβρίου 1883

Ἡ ΚΟΡΗ ΤΟΥ ΛΟΧΑΓΟΥ

[Μυθιστόρημα Ἀλεξάνδρου Πούσκιν].

Συνέχεια ἰδί σελ. 726.

ΙΒ'

Ἡ ὄρμη.

Ἡ κιβίτκα ἐστάθη πρὸ τῆς ἐξωθύρας τῆς οἰκίας τοῦ φρουράρχου. Οἱ κάτοικοι ἀναγνωρίζαντες τοὺς κωδωνίσκους τῆς ἀμάξης τοῦ Πουγάτσεφ προσέδραμον ἄθρόοι. Ὁ Σβαμπρίνης ἦλθεν εἰς συνάντησιν τοῦ ἀντάρτου. Ἐφόρει ἐνδυμασίαν Κοζάκου καὶ εἶχεν ἀφίση τὴν γενειάδα του. Ὁ προδότης ἐβοήθησε τὸν Πουγάτσεφ νὰ κατέλθῃ τῆς ἀμάξης, ἐκδηλῶν διὰ φιλοφρονητικῶν λέξεων τὸν ζῆλον καὶ τὴν χαρὰν του. Ἰδὼν με ἐταράχθη, ἀλλὰ συνελθὼν εἰς ἐαυτὸν μετὰ μικρὸν: «εἶσαι μαζί μας; εἶπεν ἔπρεπε καὶ ἀπὸ προτιήτερα μάλιστα νὰ τὸ κάμης.»

Ἀπέστρεψα τὴν κεφαλὴν, χωρὶς νὰ τῷ ἀποκριθῶ.

Βάρος μέγα ἐπλάκωσε τὴν καρδίαν μου, ὅτε εἰσήλθομεν εἰς τὸ μικρὸν δωμάτιον, ὅπερ τόσον καλὰ ἐγνώριζον, καὶ ἐν ᾧ ἐφαίνετο ἀκόμη ἐπὶ τοῦ τοίχου τὸ δίπλωμα τοῦ φινευθέντος φρουράρχου, ὡς θλιβερὸν ἐπιτάφιον. Ὁ Πουγάτσεφ ἐκάθησεν ἐπ' αὐτοῦ ἐκεῖνου τοῦ ἀνακλίντρου, ἐφ' οὗ τασάκισ ὁ Ἰβὼν Κούσμιτς εἶχεν ἐξάπλωθῆ, ἀκούων τὰς ἐπιτιμήσεις τῆς συζύγου του. Ὁ Σβαμπρίνης ἐκόμισεν ὁ ἴδιος οἰνόπνευμα εἰς τὸν ἀρχηγὸν του. Ὁ Πουγάτσεφ πῖὼν ἐν ποτήριον, τῷ εἶπε δείξας ἐμέ: «Κέρασε καὶ τὴν εὐγενίαν του.»

Ὁ Σβαμπρίνης μὲ ἐπλησίασε μὲ τὸν δίσκον του, ἀλλ' ἐγὼ ἀπέστρεψα καὶ αὖθις τὴν κεφαλὴν. Ἐφαίνετο ὅτι τὰ εἶχε χαμένα. Διὰ τῆς συνήθους ὀξυνοίας αὐτοῦ, κατενόησεν ἀναμφιβόλως, ὅτι ὁ Πουγάτσεφ ἦτο δυσηρεστημένος κατ' αὐτοῦ. Ἐκύτταξε αὐτὸν μὲν μετὰ τρόμου, ἐμὲ δὲ μετὰ δυσπιστίας. Ὁ Πουγάτσεφ τῷ ἀπηύθυνέ τινας ἐρωτήσεις περὶ τῆς καταστάσεως τοῦ φρουρίου, περὶ τοῦ τί ἐλέγετο διὰ τὸν στρατὸν τῆς αὐτοκρατείας καὶ περὶ τινῶν ἄλλων παρομοίων θεμάτων· εἶτα στρέψας τὸν λόγον ἀποτόμως καὶ ἀπροόπτως:

»Εἰπέ μου, ἀδελφέ μου, ἠρώτησε, ποῖα εἶναι αὐτὴ ἡ νέα, ὅπου ἔχεις ὑπὸ κράτησιν; Δεῖξέ με τὴν.»

Θανάσιμος ὠχρότης ἐπεχύθη ἐπὶ τοῦ προσώπου τοῦ Σβαμπρίνη. «Τσάρε, εἶπε διὰ τρεμουσῆς φωνῆς, τσάρε. . . δὲν τὴν ἔχω ὑπὸ κράτησιν, εὐρίσκεται εἰς τὸν κοιτῶνά της.»

— Ὑπάγωμεν νὰ τὴν ἴδω,» εἶπεν ὁ ἀντάρτης ἐγερθεῖς.

Δὲν ὑπῆρχε τρόπος ὑπεφυγῆς. Ὁ Σβαμπρίνης ὠδήγησε τὸν Πουγάτσεφ εἰς τὸν κοιτῶνα τῆς Μαρίας Ἰβανόβνας, ἐγὼ δὲ τοὺς ἠκολούθησα.

Ὁ Σβαμπρίνης ἐστάθη ἐν τῇ κλίμακί: «Τσάρε, εἶπε, εἰμπορεῖτε νὰ παιτήσητε ἀπὸ ἐμὲ ὅ τι θέλετε· ἀλλὰ μὴ ἐπιτρέπετε εἰς ἓνα ξένον νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸν κοιτῶνα τῆς συζύγου μου.»

— Τὴν ἐνυμφεύθης! ἀνέκοραξά, μὲ τρόπον ὡς ἂν ἤθελον νὰ τὸν κατασπαράξω.

— Σιωπῆ! διέκοψεν ὁ Πουγάτσεφ, αὐτὸ εἶναι ἰδική μου δουλειά. Καὶ σύ, ἐξηκολούθησε στραφεὶς πρὸς τὸν Σβαμπρίνην, μὴ μὰς κάμης τὸν ἀκατάδεκτον. Εἶναι ἢ δὲν εἶναι σύζυγός σου, ἐγὼ θὰ φέρω ὅποιον θέλω εἰς τὸν κοιτῶνά της. Ἀρχοντά μου, ἀκολούθει με.»

Παρὰ τὴν θύραν τοῦ κοιτῶνος ἐστάθη καὶ πάλιν ὁ Σβαμπρίνης καὶ εἶπεν ὑποτρέμων: «Τσάρε, σὰς λέγω νὰ εἰξεύρετε πῶς ἔχει θερμὴν καὶ τρεῖς ἡμέρας τώρα ἔχει παραμιλητά.»

— Ἀνοιξέ,» εἶπεν ὁ Πουγάτσεφ

Ὁ Σβαμπρίνης προσποιήθη ὅτι ἀνεζήτη τὴν κλειδα ἐν τοῖς θυλακίοις του καὶ τέλος εἶπεν, ὅτι τὴν ἐληρήμονησε. Ὁ Πουγάτσεφ ὤθησε διὰ λακτίσματος τὴν θύραν, τὸ κλειθρον ἐθράυθη, καὶ ἀνοίγεισῆς τῆς θύρας εἰσήλθομεν.

Περιεσκόπησα ἐν ἀκαρεῖ τὰ ἐν τῷ δωματίῳ καὶ μικροῦ δεῖν ἐλιπιούμησα. Ἐπὶ τοῦ πατώματος, φοροῦσα πρόστυχον χωρικὴν ἐνδυμασίαν, ἐκάθητο ἡ Μαρία, ὠχρά, κάτισχνος, λυσίκομος. Πρὸ αὐτῆς ἔκειτο λάγνηνος πλήρης ὕδατος καὶ ἐπὶ ταύτης τεμάχιον ἄρτου. Ἀμα ἰδοῦσά με ἐφρικίασε καὶ ἔβαλεν ὀξεῖαν κραυγὴν. Ἀδυνατῶ νὰ εἶπω τί ἠσθάνθη. . . Ὁ Πουγάτσεφ ἐκύτταξε λοξῶς τὸν Σβαμπρίνην καὶ τῷ εἶπε μειδιῶν: «Τὸ νοσοκομεῖόν σου εἶναι ἐν καλῇ καταστάσει!»

Ἐπειτα πλησιάζοντας τὴν Μαρίαν : « εἶπέ μου, περιστεροῦλά μου, τῆ εἶπε, διατί ὁ ἄνδρας σου σὲ τιμωρεῖ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ;

— Ὁ ἄνδρας μου ! εἶπεν ἐκεῖνῃ· δὲν εἶναι ἄνδρας μου. Ποτὲ δὲν θὰ γείνω σύζυγός του. Ἀπεφάσισα νὰποθάνω καλλίτερα καὶ θάποθάνω, ἂν δὲν μὲ ἐλευθερώσῃ κάποιος. »

Ὁ Πουγάτσεφ ἐκύτταξε σφόδρα ἐξωργισμένος τὸν Σβαμπρίνην : « Ἐτόλμησες νὰ μὲ ἀπατήσῃς, τῷ ἐκραύγασε, εἰξεύρεις, ἄχρεις, τί σοῦ πρέπει νὰ πάθῃς ; »

Ὁ Σβαμπρίνης ἔπεσεν εἰς τὰ γόνατα. . .

Τότε ἡ καταφρόνησις κατέπνιξεν ἐν ἑμοὶ πᾶν αἰσθημα μίσους καὶ ἐκδικήσεως. Ἐκύτταξα μετὰ βδελυγμίας τὸν εὐπατριδὴν ἐκεῖνον ἔρωντα πρὸ τῶν ποδῶν ἐνός λιποτάκτου Κοζάκου. Ὁ Πουγάτσεφ ἐμαλάχθη οὕτω.

« Ἄς ἦναι, σὲ συγχωρῶ αὐτὴν τὴν φορᾶν, εἶπε τῷ Σβαμπρίνῃ· ἀλλὰ μάθε πῶς εἰς πρῶτον σφάλμα, ὅπου θὰ κάμῃς, θὰ ἐνθυμηθῶ καὶ αὐτό. »

Εἶτα στραφεὶς πρὸς τὴν Μαρίαν, τῆ εἶπε μετὰ παύτητος : « Πήγαινε, κόρη μου, σοῦ δίδω τὴν ἐλευθερίαν σου· εἶμαι ὁ τσάρος. »

Ἡ Μαρία, ῥίψασα ἐπ' αὐτοῦ ταχὺ βλέμμα, ἐμάντευσεν, ὅτι ἐκεῖνος ἦτο ὁ φονεὺς τῶν γονέων τῆς. Ἐκάλυψε διὰ τῶν χειρῶν τὸ πρόσωπον καὶ ἔπεσεν ἀναίσθητος. Ὁρμησα νὰ τὴν βοηθήσῃ, ὅτε ἡ παλαιὰ μου γνώριμος Παλάσκα εἰσῆλθε μετὰ πολλῆς τόλμης εἰς τὸν κοιτῶνα καὶ ἔσπευσε νὰ περιποιηθῇ τὴν κυρίαν τῆς. Ὁ Πουγάτσεφ ἐξῆλθε καὶ κατήλθομεν καὶ οἱ τρεῖς εἰς τὴν αἵθουσαν τῆς ὑποδοχῆς.

« Αἰ λοιπόν ! ἄρχοντά μου, μοὶ εἶπεν ὁ Πουγάτσεφ γελῶν, ἐλυτρώσαμεν τὴν ὠραίαν νέαν ; τί λές ; δὲν πρέπει νὰ φωνάζωμεν τὸν παπαῖ, διὰ νὰ στεφανώσῃ τὴν ἀνεψιάν του ; Ἄν θέλῃς θὰ γίνω κουμπάρος σου καὶ ὁ Σβαμπρίνης συμπέθερος. Ὑστερα θὰ ξεφραντώσωμεν καὶ θὰ κλείσωμεν καὶ τῆς πόρτας. »

Ὁ τι ἐφοβοῦμένη συνέβη. Ἀκούσας ὁ Σβαμπρίνης τὴν πρότασιν τοῦ Πουγάτσεφ ἐγένετο ἔξω φρενῶν.

« Τσάρε, εἶπε λυσσῶν, εἶμαι ἔνοχος, σὰς εἶπα ψεύματα· ἀλλὰ καὶ ὁ Γρίνεφ σὰς ἀπατά. Αὐτὴ ἡ νέα δὲν εἶναι ἀνεψιά τοῦ παπαῖ· εἶναι ἡ κόρη τοῦ Ἰβάν Μιρονῶφ, ὁ ὁποῖος ἐθανατώθη, ὅτε ἐκυριεύθη τὸ φρούριον. »

Ὁ Πουγάτσεφ ἔστρεψε πρὸς με ὀργίλον βλέμμα.

« Τί θὰ εἰπῇ αὐτό ; ἀνέκραξε μετ' ἀγανακτήσεως. »

— Ὁ Σβαμπρίνης σοῦ εἶπε τὴν ἀλήθειαν, ἀπεκρίθη ἐυτόλμως.

— Σὺ ὅμως δὲν μοῦ τὸ εἶπες αὐτό, ὑπέλαβεν ὁ Πουγάτσεφ, οὐ τὸ πρόσωπον συναφρωῦθη αἴφνης.

— Ἀλλὰ σὲ βάλλω κριτὴν, τῷ ἀπεκρίθη· εἰμποροῦσα νὰ τὸ εἶπω ἐμπροστὰ εἰς τὰ παλληκάρια σου, πῶς ἦτο κόρη τοῦ Μιρονῶφ ; Ὁ θὰ τὴν κατεξέσχιζον χωρὶς ἄλλο· τῶν ἀδυνάτων θὰ ἦτο πλέον νὰ σωθῇ.

— Ὡς τόσον ἔχεις δίκαιον, εἶπεν ὁ Πουγάτσεφ, τὸ καῦμένο τὸ κορίτσι δὲν θὰ τὴν ἐγλύτωνεν ἀπὸ τὰ μεθυσμένα παλληκάρια μου· ἡ κουμπάρα μου ἡ παπαδιά καλὰ ἔκαμε νὰ τοὺς γελάσῃ.

— Ἄκουσον, ἐξηκολούθησα, ἰδὼν τὰς ἀγαθὰς διαθέσεις αὐτοῦ· δὲν εἰξεύρω πῶς νὰ σὲ ὀνομάσω καὶ οὔτε θέλω νὰ τὸ εἰξεύρω. Ἀλλὰ μάρτυς μου ὁ Θεός, πῶς θὰ ἦμαι πρόθυμος νὰ σοῦ πληρώσω μὲ τὴν ζωὴν μου ὅ τι ἔκαμες δι' ἐμέ. Μόνον μὴ μοῦ ζητήσῃς τίποτε ὅπου νὰ ἦναι ἀσυμβίβαστον μὲ τὴν τιμὴν μου καὶ μὲ τὴν συνείδησίν μου. Εἶσαι ὁ εὐεργέτης μου· τελείωσε καθὼς ἤρχισες. Ἄφες με νὰ ὑπάγω μὲ τὴν δυστυχῆ ὀρφανήν, ὅπου θέλει ὁ Θεός. Καὶ ἡμεῖς, ὅ τι καὶ ἂν σοῦ συμβῇ καὶ ὅπου καὶ ἂν ἦσαι, θὰ δεώμεθα καθ' ἡμέραν εἰς τὸν Θεὸν ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τῆς ψυχῆς σου. . . »

Οἱ λόγοι μου συνεκίνησαν, φαίνεται, τὴν ἀγρίαν καρδίαν τοῦ Πουγάτσεφ.

« Ἄς γίνῃ ἡ ἐπιθυμία σου, εἶπε ἡ τιμωρία ἢ ἡ χάρις πρέπει νὰ γίνεται σωστή· αὐτὴ εἶναι ἡ συνήθειά μου. Πάρε τὴν ὠραίαν σου, πήγαινε ὅπου θέλεις καὶ εἶθε ὁ Θεός νὰ σὰς δίδῃ ἀγάπην καὶ γνῶσιν. »

Στραφεὶς δὲ πρὸς τὸν Σβαμπρίνην, τὸν διέταξε νὰ μοὶ γράψῃ ἐν διαβατήριον δι' ὄλους τοὺς σταθμοὺς καὶ τὰ φρούρια τὰ ὑποτεταγμένα εἰς τὴν ἐξουσίαν αὐτοῦ· ὁ Σβαμπρίνης ἴστατο ἀκίνητος καὶ ὡς ἀπολιθωμένος· ὁ Πουγάτσεφ ὑπῆγε πρὸς ἐπιθεώρησιν τοῦ φρουρίου, ὁ Σβαμπρίνης τὸν ἠκολούθησε καὶ ἐγὼ ἔμεινα προφασισθεῖς, ὅτι θὰ προετοιμάσω τὰ τοῦ ταξειδίου.

Ἐδραμον εἰς τὸν κοιτῶνα τῆς Μαρίας ἡ θύρα ἦτο κλειστή. Ἐκρουσα αὐτήν.

« Παιὸς εἶναι ; » ἠρώτησεν ἡ Παλάσκα.

Εἶπον τὸ ὄνομά μου. Ἡ γλυκεῖα φωνὴ τῆς Μαρίας ἠκούσθη ὀπισθεν τῆς θύρας.

« Περιμείνατε, Πιότρ Ἀνδρέιτς, εἶπε, ἀλλάζω ἐνδύματα. Πήγαινε εἰς τῆς Ἀκουλίνας Παμφιλόννας· ἔφθασα καὶ ἐγὼ εἰς μίαν στιγμὴν. »

Ἐπακούσας ὑπῆγον εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ παπαῖ Γαρασίμ. Ὁ ἱερεὺς καὶ ἡ σύζυγός του ἔτρεξαν εἰς προὔπαντήσιν μου. Ὁ Σαβέλιτς τοῖς εἶχε ἤδη ἀνακοινώσει πάντα τὰ γενόμενα.

« Καλημέρα, Πιότρ Ἀνδρέιτς, μοὶ εἶπεν ἡ παπαδιά. Νὰ ποῦ ὁ Θεός τὰ ἔφερε νὰ ζανκιδωθῶμεν πάλιν. Τί κάμνετε ; Καθ' ἡμέραν τὴν ὀμιλίαν σὰς εἶχαμεν. Καὶ ἡ Μαρία Ἰβανόβνα μου τί δὲν θὰ ὑπέφερε ἡ περιστεροῦλά μου ἂν δὲν ἦσθε τοῦ λόγου σὰς ! Μὰ δὲ μοῦ λές, πα-

τεράκη μου, πῶς τὰ ἔβγαλεις πέρα μὲ τὸν Πουγάτσεφ; Πῶς δὲν σὲ ἐσκότωσε; Αἴ! ὅσο δι' αὐτὸ τοῦλάχιστον ἄς χρεωστοῦμεν χάριν εἰς τὸν κακούργον!

— Σιώπαινε, γρη῏ά, εἶπε διακόψας αὐτὴν ὁ παπᾶ Γαρασίμ, μὴ φλυαρῆς πολὺ· τὰ πολλὰ λόγια εἶναι φτώχεια. Ὅριστε μέσα, Πιότρ Ἄνδρέιτς, καὶ καλῶς ὠρίσατε. Ἐχομε πολὺν καιρὸν νὰ ἰδωθῶμεν.»

Ἡ παπαδιά μὲ περιποιήθη παραθεῖσά μοι ὅτι εἶχε πρόχειρον, χωρὶς μηδὲ πρὸς στιγμήν νὰ παύσῃ νὰ λαλῆ. Μοὶ διηγήθη πῶς ὁ Σβαμπρίνης τοῦς ἠνάγκασε νὰ τοῦ παραδώσῃ τὴν Μαρίαν Ἰβανόβναν· πῶς ἡ δυστυχὴς νέα ἔκλαιε καὶ δὲν ἤθελε νὰ ποχωρισθῆ ἀπὸ αὐτοῦς· πῶς εἶχε καθημερινὴν συνεννόησιν μετ' αὐτῶν διὰ μέσου τῆς Παλάσκας, ἡ ὁποία εἶναι ἔξυπνη καὶ ἀξία κόρη, καὶ ἔκαμνε ποῦ λέγει ὁ λόγος καὶ τὸν οὐριαδνικ ἀκόμη νὰ ψάλλῃ κατὰ πῶς τοῦ ἐκαλοναχοῦσεν ἐκείνη· πῶς αὐτὴ συνεβούλευσε τὴν Μαρίαν Ἰβανόβναν νὰ μοῦ γράψῃ ἓνα γράμμα κτλ. κτλ. Ἐγὼ πάλιν τῇ διηγήθην διὰ βραχέων τὰ κατ' ἐμέ. Ὁ παπᾶς καὶ ἡ σύζυγός του ἐσταυροκοπήθησαν, ἀκούσαντες, ὅτι ὁ Πουγάτσεφ ἔμαθε πῶς τὸν ἠπάτησαν.

«Ἡ δύναμις τοῦ τιμίου σταυροῦ νὰ μᾶς φυλάττῃ! εἶπεν ἡ Ἀκουλίνα Παμφιλόβνα. Ὁ Θεὸς νὰ μᾶς σπλαχνισθῆ καὶ νὰ στρέψῃ ἀλλοῦ τὸ κακόν. Καλὰ, Ἀλέξεϊ Ἰβανιτς! καλὰ, ποιηρὴ ἄλουποῦ!»

Κατ' ἐκείνην τὴν στιγμήν ἡ θύρα ἠνοίχθη καὶ ἐνεφανίσθη ἡ Μαρία Ἰβανόβνα ὠχροτάτη, ἀλλὰ μειδιῶσα. Εἶχεν ἀπεκδυθῆ τὴν χωρικὴν ἐνδυμασίαν καὶ ἤρχετο ὡς συνήθως, ἐνδεδυμένη μεθ' ἀπλότητος καὶ φιλοκαλίας.

Ἐλαβον τὴν χεῖρά της καὶ ἐπὶ πολλὴν ὠραν οὐδὲ λέξιν ἠδυνήθην νὰ προσφέρω. Ἡ πλημύρα τῶν αἰσθημάτων κατέστρεψεν ἀμφοτέρους ἡμᾶς ἀφώνους. Οἱ οἰκοδεσπόται κατανούσαντες ὅτι δὲν ἦσαν ἀπαραίτητοι εἰς τὴν συνομιλίαν ἀνεχώρησαν. Ὅτε ἐμείναμεν μόνοι ἡ Μαρία μοὶ διηγήθη πάντα τὰ συμβάντα εἰς αὐτὴν ἀπὸ τῆς καταλήψεως τοῦ φρουρίου, μοὶ ἀπεικόνισεν ἐν ὅλῃ τῇ φρικαλεότητι αὐτῆς τὴν θέσιν εἰς τὴν περιέστη, καὶ ὅλας τὰς βασάνους, δι' ὧν τὴν ἐβασάνιζεν ὁ ἀτιμος Σβαμπρίνης. Ἀνεμνήσθημεν μετὰ δακρῶν ἀμφοτέρου τοῦ εὐδαιμον παρελθόν μας, καὶ τέλος ἠδυνήθην νὰ τῇ ἀνακοινώσω τὸ σχέδιόν μου. Τῇ ἦτο ἀδύνατον νὰ διαμῆνῃ ἐν φρουρίῳ ὑποτεταγμένω εἰς τὸν Πουγάτσεφ καὶ διοικουμένω ὑπὸ τοῦ Σβαμπρίνη. Ἀλλὰ πάλιν ἔβλεπον ὅτι δὲν ἦτο καλὸν νὰ καταφύγω μετ' αὐτῆς ἐν Ὁρσμβούργῳ, ὅπερ κατετρώχετο ὑπὸ τῶν δεινῶν τῆς πολιουρίας. Ἡ Μαρία οὐδένα εἶχε συγγενῆ, ὅθεν προέτεινα εἰς αὐτὴν νὰ μεταβῆ εἰς τὴν ἀγροτικὴν οἰκίαν τῶν γονέων μου. Ἐξεπλάγη δὲ λίαν

ἀκούσασα τοιαύτην πρότασιν, διότι τὴν κατεφόβει ἡ κακὴ ἰδέα, ἣν περὶ αὐτῆς ἐσχημάτισεν ὁ πατήρ μου. Τὴν καθησύχασα, γινώσκων ὅτι ὁ πατήρ μου θὰ ἐθεώρει καθῆκον καὶ τιμὴν αὐτοῦ νὰ δεχθῆ εἰς τὴν οἰκίαν του τὴν κόρην πολεμιστοῦ θανόντος ὑπὲρ πατρίδος.

«Ἀγαπητὴ Μαρία, τῇ εἶπον τέλος, σὲ θεωρῶ σύζυγόν μου. Τὰ παράδοξα ταῦτα συμβάντα μᾶς συνήνωσαν ἀμετακλήτως. Οὐδὲν ἐν τῷ κόσμῳ ἰσχύει νὰ μᾶς χωρίσῃ πλέον.»

Ἡ Μαρία Ἰβανόβνα μὲ ἤκουεν ἐν ἀξιοπροπέσιγῃ ἄνευ προσποιητῆς δειλίας, ἄνευ ἀτόπων ἀκκισμῶν. Κατενόει ὡς καὶ ἐγώ, ὅτι ἡ τύχη της ἦτο ἀρρήκτως συνδεδεμένη μετὰ τῆς ἰδικῆς μου ἀλλὰ μοὶ ἐπανέλαβεν ὅτι μόνον ἂν συγκατατεθῶσι καὶ οἱ γονεῖς μου θὰ γίνῃ σύζυγός μου. Δὲν εἶχόν τι νὰ τῇ ἀντεῖπω. Ἐνηγαλίστημεν ἀλλήλους καὶ τὸ σχέδιόν μου ἐγένετο ἡ κοινὴ ἀμφοτέρων ἀπόφασις.

Μετὰ παρέλευσιν μιᾶς ὥρας ὁ οὐριαδνικ μοὶ ἔφερε τὸ διαβατήριον μὲ τὰ ὀρθοσκαλίσματα, τὰ ὁποῖα ἐπέιχον τὸπον ὑπογραφῆς τοῦ Πουγάτσεφ, καὶ μοὶ ἀνήγγειλεν ὅτι ὁ τσάρος μὲ ἀνέμενεν ἐν τῷ καταλύματί του. Εὐρον δ' αὐτὸν ἔτοιμον εἰς ἀναχώρησιν. Πῶς νὰ παραστήσω τί ἠθανόμην ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ ἀνδρὸς ἐκείνου, τοῦ τρομεροῦ καὶ σκληροῦ πρὸς πάντας, ἐκτὸς ἐμοῦ μόνον; Καὶ διατὶ νὰ μὴ εἶπω ἀπροκαλύπτως τὴν ἀλήθειαν; Ἡσθανόμην κατ' ἐκείνην τὴν στιγμήν ἰσχυρὰν συμπάθειαν ἐκλύουσάν με πρὸς αὐτόν. Ἐπεθύμουν νὰ τὸν ἀποσπάσω ἀπὸ τὰ στίφη τῶν κακούργων, ὧν ἦτο ἀρχηγός καὶ νὰ σώσω τὴν κεφαλὴν του, ἐν ὅσῳ ἀκόμη ἦτο καιρός. Ἡ παρουσία τοῦ Σβαμπρίνη καὶ τὸ πλήθος, ὅπερ συνωθεῖτο περὶ ἡμᾶς, μὲ ἐκώλυσαν νὰ τῷ ἐκφράσω πάντα τὰ πλημυροῦντα τὴν καρδίαν μου αἰσθήματα.

Ἀπεχωρίσθημεν φιλικώτατα. Ὁ Πουγάτσεφ ἰδὼν μετὰ τοῦ πλήθους τὴν Ἀκουλίαν Παμφιλόβναν, τὴν ἠπειλήσε φιλικῶς διὰ τοῦ δακτύλου, καμμύων τὸν ὀφθαλμὸν ἐκφραστικώτατα. Ἐπειτα ἐκάθησεν εἰς τὴν κιβίτταν του, διατάξας νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς Βέρδε καὶ ὅτε οἱ ἵπποι ἐξεκίνησαν ἐν τάχει, ἔσκυψεν ἐκτὸς τῆς ἀμάξης καὶ μοὶ ἐφώνησε:

«Ἐχε ὑγείαν, ἀρχοντά μου· ἴσως ζαναῖδωθῶμεν καὶ πάλιν.»

Ὅντως εἶδομεν καὶ πάλιν ἀλλήλους, ἀλλ' εἰς ποῖαν περίστασιν!

Ὁ Πουγάτσεφ ἀπῆλθε. Ἐθεώρουν ἐπὶ πολὺ τὴν στέπην ἐφ' ἧς ὠλισθῆναι μετὰ πολλῆς ταχύτητος ἡ κιβίττα του. Τὸ πλήθος διεσκεδάσθη καὶ ὁ Σβαμπρίνης ἐγένετο ἀφαντός. Ἐπανῆλθον εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ παπᾶ, ἔνθα ἐγίνοντο προετοιμασίαι διὰ τὴν ἀναχώρησιν μας. Αἱ ὀλίγαι ἀποσκευαὶ μᾶς ἐτέθησαν ἐν τῇ παλαιᾷ ἀμάξῃ τοῦ φρουράρχου. Ἐν μιᾷ στι-

γμῆ ἐζεύχθησαν οἱ ἴπποι. Ἡ Μαρία ὑπῆγε νὰ ἀποχαιρετίσῃ διὰ τελευταίαν φορὰν τὸν τᾶφον τῶν γονέων τῆς, τεθαμμένων ὀπισθεν τῆς ἐκκλησίας. Ἡθέλησα νὰ τὴν συνοδεύσω, ἀλλ' ἐκείνη μὲ παρεκάλεσε νὰ τὴν ἀφήσω νὰ ὑπάγῃ μόνη, καὶ ἐπανῆλθε μετὰ μικρὸν, χέουσα δάκρυα ἐν ἀφασίᾳ. Ὁ παπᾶ Γαρασίμ καὶ ἡ σύζυγος αὐτοῦ ἐξῆλθον εἰς τὴν ἐξωθύραν ἵνα μᾶς προπέμψωσι. Ἐκαθήσαμεν ἐντὸς τῆς κιθίτικας ἡ Μαρία, ἡ Παλάσκα καὶ ἐγώ, ὁ δὲ Σαβέλιιτις ἀνεριχθήθη καὶ αὐθις εἰς τὸ ἔμπροσθεν μέρος.

«Εἰς τὸ καλὸ, Μαρία Ἰβανόβνα, ἀγαπημένῃ μου περιστεροῦλα εἰς τὸ καλὸ, Πιότρ Ἀνδρέιτις, χρυσό μου γεράκι, μᾶς ἔλεγεν ἡ ἀγαθὴ παπαδιά· καλὸ κατευόδιον καὶ ὁ Θεὸς νὰ σᾶς τὰ φέρῃ δεξιᾶ.»

Ἀνεχωρήσαμεν. Ὅπισθεν τοῦ παραθύρου τῆς οἰκίας τοῦ φρουράρχου εἶδον τὸν Σβαμπρίνην ὄρθιον ἢ μορφὴν τοῦ ἐξέφραζε στυγνὸν μῖσος. Δὲν ἠθέλησα νὰ ἐπιδείξω ἀνάνδρωσ τὸν θρίαμβόν μου πρὸς ἐχθρὸν καταβεβλημένον καὶ ἀπέστρεψα τοὺς ὀφθαλμούς.

Τέλος διέβημεν τὸν κυριώτερον προμαχῶνα καὶ ἐγκατελίπομεν διὰ παντός τὸ φρούριον Βελογόρσκ.

[Ἔπεται τὸ τέλος.]

**Π.

Ο ΕΛΛΗΝ ΦΟΙΤΗΤΗΣ

ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ.

Πανεπιστήμιον! Ὡ πελώριον πέτρινον Ἡ μὲ τὰς ἐρυθράς σου στοᾶς, τοὺς μαρμαρίνους σου διαδρόμους, καὶ τοὺς φρουροῦντας τὴν εἴσοδόν σου ἀνδριάντας· ἡσθάνθης ποτὲ ἐπὶ τῶν ἀκινήτων σου θεμέθλων τὸ ρίγημα τῶν συγκινήσεων ἃς προξενεῖς, ἐνόησες ποτὲ εἰς ποῖον ῥεῦμα πύθων καὶ ἐλπίδων ἀπὸ τεσσαράκοντα ἔξ ἑτῶν ῥέον πρὸς σὲ ἀντανακλάται ἡ φαιάσου εἰκῶν, καὶ ὑπὸ ποῖα στήθη πόσαι καρδία πάλουσι ἐπὶ τῇ ὄνειροπολήσει σου ἢ τῇ ἀναμνήσει σου πανταχοῦ ὅπου ὑπάρχουσιν Ἕλληνες, ἐν ταῖς πόλεσιν αἵτινες λούουσι τὰ κράσπεδά των εἰς τῆς θαλάσσης τὰ κύματα, ἢ ἐν τοῖς χωρίοις ἅτινα κρύπτονται ἐν καταπρασίῳ ὑπωρεῖα γραφικῆς κοιλάδος; Διότι εἶσαι πανταχοῦ γνωστὸν, ὦ Πανεπιστήμιον, κατὰ παραδόσιν, ὡς ἦρος τις μυθικός, καὶ ἐκεῖ ὅπου εἶνε ἄγνωστος—ἢ ἀγνώριστος—ἡ ὠραία γλῶσσα εἰς ἣν διδάσκονται οἱ προσήλυτοί σου, καὶ ἐκεῖ ὅπου οὐδ' ἐκ τῶν πενταλέπτων ἔτι δὲν εἶνε γνωστὴ τοῦ Γεωργίου ἢ μορφῆ, καὶ ἐκεῖ ὅπου αὐτὸ τὸ ὄνομά σου ἐντὸς στομάτων χωρικῶν στρεβλοῦται καὶ ἀκρωτηριάζεται ἀλλὰ μετὰ συγκινήσεως. Πόσοι πρὸς τὸ ἄκρον τοῦ ὀρίζοντός των σὲ διαβλέπουσι διὰ τῆς φαντασίας, πόσοι ἀφυπνίζονται τὴν αὐγὴν ἢ κατακλίνονται τὴν ἐσπέραν μὲ τὸ ὄνομά σου

εἰς τὰ χεῖλη των ὡς προσευχὴν, καὶ πόσαι διανοίαι ἢ χεῖρες διὰ σὲ τίθενται εἰς κίνησιν! διὰ σὲ στάχεις ξανθοὶ μεστοῦνται, κλήματα κάμπτονται ὑπὸ ἠλεκτρόχροας βότρυς, καπνοδόχοι ἐργαστασίων ἀναπέμπουσι τολύπας καπνοῦ, τροπίδες πλοίων διαυλακοῦσι τὰ κύματα. Πόσοι δὲ προσδοκίαι καὶ πόση στοργὴ ὡς ἀκτίνες συγκεντροῦνται εἰς σὲ πανταχόθεν, καὶ ποσάκις ἐν ᾧ ὁ πατήρ, ἢ μήτηρ, αἱ ἀδελφαὶ κάθηνται περὶ τὴν τράπεζαν καὶ μένει θλιβερῶς κενὴ μία θέσις παρακάθησαι σὺ φανταστικῶς εἰς τὴν θέσιν ταύτην μετὰ τοῦ ἀγαπητοῦ ὄντος τὸ ὅποιον σοὶ ἔχουν ἐμπιστευθῆ! Καὶ πῶς σὲ φαντάζονται, ὑπερφυσικῶς θαυματουργόν τι ἐργαστάσιον παραλαμβάνον ἀπὸ τῆς μιᾶς σου θύρας ἀκατέργαστα παιδάκια καὶ παραδίδον αὐτὰ ἐκ τῆς ἄλλης ἐπιστήμονας ἄνδρας, καὶ τοιοῦτο εἶνε τὸ γόητρόν σου, ὥστε ὅταν μετὰ πέντε ἔτη ἐπανακάμψῃ διπλωματοῦχος εἰς τὴν πατρίδα του ὁ φοιτητῆς σου, οἱ γονεῖς του, οἱ συμπατριῶταί του, πάντες, ἂν εἶνε δικηγόρος τῷ ἐμπιστεύονται τὴν περιουσίαν των, ἂν εἶνε φιλόλογος τὰς κεφαλὰς τῶν παιδιῶν των, ἂν εἶνε ἰατρός ἢ φαρμακοποιὸς τὴν ζωὴν των, ἂν εἶνε θεολόγος τὴν ψυχὴν των . . .

*

*

Μετὰ τὸν Ἰούνιον τὸ Πανεπιστήμιον μένει ἄφωνον ὡς κενὴ φωνεᾶ· ἀπαστράπτει ἢ λευκότης τῶν Προφυλαίων του ὑπὸ τὸν θερινὸν τῶν Ἀθηνῶν ἥλιον πυρακτοῦντα τὰ μάρμαρά των· ἂν δὲ καὶ ἡ Ἐθνικὴ Βιβλιοθήκη ἐπιτρέψῃ εἰς τοὺς βαρεῖς τῆς τόμους νὰ χρησιμοποιοῦσιν ἐπὶ δίμηνον δι' ἑαυτοὺς τὴν νύσταν ἢν ἀπέλιπον ἐπὶ τῶν σελίδων των τὰ ὄμματα τῶν ἀγνωστών αὐτῶν, καὶ μένωσι κατάκλειστοὶ πᾶσαι αἱ πράσινοι κιγκλιδωταὶ θύραι τοῦ Πανεπιστημίου, τότε ὁ βλέπων ἐπ' αὐτοῦ τὴν ἐπὶ τῶν ἐγκαταλειμμένων πραγμάτων ἐπιπασσομένην κόνιν, καὶ τρεῖς νεκροὺς τὸν Γρηγόριον, τὸν Φερραῖον, τὸν Κοραῖν, ἀκινήτουντας ἐν τῇ μαρμαρίνῃ των στάσει, παραπλεύρως δὲ τὴν ἀρχαιότητα ἀποπνέουσιν—καὶ τοι νεωτάτην—Ἀκαδημειαν μετὰ τῶν ἐπὶ τῶν στύλων τῆς θεῶν, τῆς Ἀθηνᾶς καὶ τοῦ Ἀπόλλωνος, φαντάζεται πρὸς στιγμὴν ὅτι μετήχθη εἰς ἀνασκαφεῖσάν τινα συνοικίαν νεκροπόλεως ἀφ' ἧς ἦρθη αἰφνης τὸ κάλυμμα τῆς λάδας καὶ τοῦ χρόνου. Ἄλλ' ὑπάρχει τι ζῶν, κινούμενον, ὡς καρδία τοῦ Πανεπιστημίου πάλλουσα: τὸ ὠρολόγιον, τὸ ὡς ὀφθαλμὸς Πολυφήμεου στοργγύλιον. Ἐνίοτε μόνον ὑπὸ ἀλεξήλιον φουστανελοφόρος τις ἐπαρχιώτης ἢ φεσοφόρος ἐξωμερίτης ἀναβαίνουσι, σκαρδαμύσσοντες ἐκ τῆς ἀνταυγείας τῶν μαρμάρων, μέχρι τῶν Προφυλαίων καὶ ἴστανται μετὰ σεβασμοῦ πρὸ τῶν διαρραγέντων τῆς δουλείας μας ἐμβλημάτων, τῆς ἀλύσεως καὶ τοῦ σχοινοῦ τῶν